

УДК 711.424. П38

*д.арх., професор В.В.Шулик,
Полтавський національний університет ім. Ю. Кондратюка,
д.т.н., професор М.М.Габрель,
НУ "Львівська полдітехніка",
доцент П.П.Чередніченко,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

АКТУАЛЬНА МОНОГРАФІЯ "МІСТА ТА ЕПОХИ"

Анотація: зроблено огляд змісту монографії Плешкановської А.М. та Савченко О.Д. «Міста та епохи», яка присвячена опису історико-містобудівних процесів починаючи з перших цивілізаційних епох і до сучасних процесів і тенденцій в контексті демографічних, економічних та політичних змін розглянутих регіонів.

Проблемам та історії розвитку населених місць присвячена велика кількість літератури, яка налічує тисячі видань. Значна частина їх належить до економіко-географічних досліджень, дещо менша – до історико-містобудівного напрямку і, нарешті, та, що присвячена архітектурі міст, їх художньо-естетичному образу.

Монографія “Міста та епохи” може бути віднесена до категорії історичної

урбаністики – наукового напрямку, який став методологічно формуватися в Україні в останні десятиліття. В принципі, історична урбаністика ставить своїм завданням аналіз міста в його цілісності як специфічного соціокультурного феномену з власними фазами розвитку в широкому політичному та ідеологічному контексті, так, в усякому разі, позиціонується в роботах Центру теоретико-методологічних проблем Інституту історії України НАН України.

Автори книги – Плешкановська Алла Михайлівна, канд. техн. наук, доцент, член-кореспондент Української Академії Архітектури та Савченко Олена Дмитрівна, архітектор і

журналіст – зробили спробу розповісти про долю міст, роль яких у цивілізаціях різних регіонів і епох була і лишається ключовою в контексті світових урбанізаційних процесів. Незважаючи на обраний авторами короткий формат освячення, слід визнати, що ця спроба може бути оцінена, як вельми результативна в науковому плані і цікава для читача.

Викликає інтерес логіка побудови матеріалу: географія – історія – містобудування – архітектура, присутня в кожному розділі книги, який присвячується тому чи іншому історико-географічному регіону або епосі. Їх кількість і різноманітність дає в цілому уявлення про загальні закономірності та особливості розвитку міст, що визначають особливості господарювання та політичної організації різних епох. При порівняно невеликих розмірах книги авторам вдалося досить повно висвітлити урбаністичні тенденції та процеси на території “ойкумени” європейської та преєвропейської культур. Нажаль, що позаувагою авторів залишились деякі важливі в історичному плані міста, як Жрусалім та Олександрія.

Книга включає в себе як великий фактологічний матеріал, так і наукове осмислення містобудівних процесів, зокрема, аналіз місця “будівельних бумів” в історії розвитку міст. Історична типологія будівельних бумів, наведена у книзі, може розглядатися як новий підхід до хронологічної структуризації містобудівних процесів. Цікавим є співставлення будівельних бумів з пасіонарними сплесками в розвитку різних етносів.

Вдале поєднання описового, аналітичного, табличного та ілюстративного матеріалу переводить книгу з чисто монографічного статусу в категорію навчальної літератури при збереженні рис науково-популярного характеру.

Книга насичена ілюстраціями, які вдало висвітлюють містобудівну сутність і образно-архітектурне мислення різних епох і регіонів.

Слід звернути увагу наведений у книзі широкий демографічний контекст, на фоні якого розглядаються етапи міського розвитку, в тому числі, що дуже цікаво, міст України. Ця сильна сторона книги, суттєво відрізняє її від багатьох інших видань, присвячених містам і міському розвитку.

В цілому складається цілісна картина поєднання містобудівних процесів з закономірностями історичного розвитку тих чи інших регіонів.

Ця сильна сторона книги суттєво відрізняє її від багатьох інших видань, присвячених містам і міському розвитку.

Особливо слід відзначити розділ, присвячений так званим “глобальним” або “світовим” містам, явищу недостатньо висвітленому у вітчизняній містобудівній літературі.

Вдало доповнює книгу розділ, присвячений новим тенденціям у містобудуванні, який засвідчує, що історія містобудівного розвитку має нове продовження – нову структуру, нові образи, нові технології.

Потрібно відмітити, що зміст і структура матеріалу вдало відображені в назві книги, що підвищує її привабливість для читача. При всій стислості викладу матеріалу, книга має досить високий професійно-орієнтований і загальнокультурний потенціал, безумовно заслуговую публікації і викличе широкий читацький інтерес.

Методи наукового підходу виразно проступають у книзі, що дозволяє розглядати їх як конкретний вклад у корпус робіт з історії містобудування і урбаністики, вклад безумовно корисний як для широкої аудиторії, так і для аспірантів та студентів вузів відповідного профілю, а також для здобувачів наукового ступеню кандидата наук при підготовці та складанні іспитів кандидатських мінімумів.

Монографія вийшла тиражем 500 екземплярів. Не залишить без уваги і зрілих науковців. Розіслана в бібліотеки згідно переліку ВАК України для авторефератів дисертацій, вищих навчальних закладів де ведеться підготовка фахівців за напрямками "Архітектура" та "Будівництво", окремим провідним фахівцям з містобудування. Придбати монографію можна у авторів в інституті Урбаністики (04053, м. Київ, вул. Воровського, 10б).

Література

1. Плешкановская А.М., Савченко Е.Д. Города и эпохи. – К.: Институт Урбанистики, Логос, 2011. – 230 с.

Аннотация

В статье сделан обзор содержания монографии Плешкановской А.М. и Савченко Е.Д. "Города и эпохи", которая посвящена описанию историко-градостроительных процессов начиная с первых цивилизационных эпох и до современных процессов и тенденций в контексте демографических, экономических и политических изменений рассмотренных регионов.